

BPK.7016.3.2019.MP

**Pan
Łukasz Szumowski
Minister Zdrowia
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze

W związku z prowadzonymi w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich sprawami, ujawnił się problem o charakterze generalnym, dotyczący wyników przeprowadzonego przez Narodowy Fundusz Zdrowia konkursu ofert w rodzaju świadczenia psychiatryczne i leczenie uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych (ambulatoryjne i dzienne) w roku 2019.

Na podstawie informacji zawartych w publikacjach i na skutek próśb zaniepokojonych pacjentów, Konsultant Wojewódzki w Dziedzinie Psychiatrii w Gdańsku oraz Główny Koordynator d/s Zdrowia Psychicznego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich podjęli interwencję w Pomorskim Oddziale NFZ (pismo z dnia 3 listopada 2018 r.) w sprawie radykalnego obniżenia o 65% wartości umowy w porównaniu do poprzednio obowiązującej, w najstarszej w Gdańsku Poradni Psychiatryczno- Psychologicznej Gospody-Med. Następnie Rzecznik Praw Obywatelskich wystosował pismo do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 21 stycznia 2019 r. (znak: BPG.7012.1.2019), na które wpłynęła odpowiedź Prezesa NFZ z dnia 18 lutego 2019r. (znak: DSOZ.401.170.2019; 2019.9004.ANKR) (kopie pism w załączeniu).

Tożsamy problem obniżenia wartości kontraktów podmiotów medycznych udzielających tego rodzaju świadczeń, pojawił się w województwie śląskim. Jak wynika z pisma Konsultanta Wojewódzkiego Psychiatrii Dzieci i Młodzieży dla województwa śląskiego z dnia 23 stycznia 2019 r. do Dyrektora Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ w Katowicach, obniżenie finansowania mogące skutkować likwidacją, dotyczy bezpośrednio sześciu ośrodków medycznych w województwie śląskim. Są to: Zespół Leczenia Środowiskowego (wzorcowy na Śląsku) przy Katowickim Centrum Psychiatrii, Oddział Dzienny Szpitala Wojewódzkiego nr 4 w Bytomiu, Oddział Dzienny i Poradnia

Zdrowia Psychicznego przy Powiatowym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi, Oddział Dzienny przy Szpitalu Specjalistycznym w Chorzowie, Poradnia Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Miejskim w Sosnowcu, Poradnia Terapii Nerwic Górnośląskiego Centrum Medycznego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach (w załączeniu).

Także Sekcja Naukowa Psychiatrii Środowiskowej i Rehabilitacji Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego w piśmie z dnia 18 grudnia 2018 r. do Dyrektora Śląskiego OW NFZ w Katowicach, wyraziła zaniepokojenie i sprzeciw wobec rozstrzygnięcia konkursu na realizację świadczeń w rodzaju opieka psychiatryczna leczenie uzależnień, które pozbawiło możliwości świadczenia usług z zakresu leczenia środowiskowe (domowe) Centrum Psychiatrii im. dr Czумы w Katowicach.

Wspólnym mianownikiem w odniesieniu do w/w jednostek, jest obniżenie wartości kontraktów na realizację świadczeń w 2019 r. o 50-65% w stosunku do kontraktów z roku ubiegłego, co utrudnia bądź wręcz uniemożliwia objęcie opieką psychiatryczną potrzebujących pacjentów.

Zagadnienie to było także opisywane przez „Gazetę Wyborczą” w artykule opublikowanym w dniu 12 lutego 2019 r. pt. „*Problemów przybywa, a dostęp do psychiatrii coraz gorszy*”, w którym autorki dodatkowo zwróciły uwagę na konieczność zapewnienia właściwej opieki psychiatrycznej uczniom rybnickich szkół specjalnych (www.katowice.wyborcza.pl).

Troskę i zaniepokojenie zaistniałą sytuacją wyraził również Zastępca Rzecznika Praw Pacjenta w wystąpieniu do Dyrektora Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ z dnia 11 lutego 2019 r. (znak: RzPP-DZP-WRI-420.2.2019). Z pisma tego – oprócz odniesienia się do zaistniałej, a wskazanej wyżej sytuacji w województwie śląskim – wynika, że alarmująca sytuacja w obszarze psychiatrii dzieci i młodzieży, utrzymuje się na terenie całego kraju od niemalże roku, a zgodnie z przytoczonymi informacjami od Konsultant Krajowej w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży pani prof. dr hab. n. med. Barbary Remberk obłożenie łóżek w województwie mazowieckim sięga 150%. Trudności występują w województwie mazowieckim (szpital w Józefowie zawiesił działalność oddziału dziecięcego) i podlaskim, gdzie np. w Specjalistycznym Psychiatrycznym Samodzielnym Publicznym ZOZ w Suwałkach jest tylko jeden lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, a najbliższy podmiot leczniczy dysponujący stacjonarnym oddziałem dzieci i młodzieży znajduje się w oddalonym o 200 km Olsztynie (w załączeniu).

Wymienione podmioty zwracają uwagę na specyfikę opieki psychiatrycznej nad pacjentem. Podkreślając, że w pracy nad zdrowiem psychicznym w środowisku, najważniejsza jest ciągłość i zindywidualizowanie usług w stosunku do potrzeb pacjenta, jak również koordynacja działań w jednolitym procesie zdrowienia, zaufanie oraz więź pomiędzy pacjentem, a prowadzącym go lekarzem psychiatrą.

Tak radykalne obniżenie wysokości kontraktów w/w podmiotom w roku 2019 przez Narodowy Fundusz Zdrowia, może doprowadzić do zapaści realizacji świadczeń w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień dla najbardziej potrzebujących i najsłabszych pacjentów (w szczególności korzystających z pomocy ośrodków z województw śląskiego i pomorskiego), którzy dodatkowo niejednokrotnie borykają się z niesamodzielnością, współistniejącą z określonego rodzaju schorzeniami psychicznymi lub uzależnieniem. Zaistniała sytuacja stwarza zagrożenie dla zdrowia pacjentów - ze względu na ograniczenie dostępności do świadczeń i zwłaszcza, w przypadku leczenia farmakologicznego, rodzi ryzyko jego przerwania i gwałtownego pogorszenia stanu zdrowia. Pacjenci umówieni na pierwsze wizyty w zamykanych poradniach (oczekujący uprzednio na nie kilka miesięcy) oraz wizyty kontrolne, w chwili obecnej trafią na koniec list oczekujących w innych podmiotach, co narazi ich na kolejne miesiące oczekiwania i może stanowić naruszenie gwarantowanych przepisami Konstytucji RP praw do ochrony zdrowia i powszechnej dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej finansowych ze środków publicznych.

Mając powyższe na uwadze, - działając na podstawie art.16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (j.t. Dz.U. z 2018r., poz. 2179) - zwracam się do Pana Ministra o dokonanie kompleksowej analizy przedstawionego problemu oraz – stosownie do posiadanych kompetencji nadzorczych – rozważenie potrzeby podjęcia interwencji u Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w celu zagwarantowania realnej dostępności pacjentom świadczeń w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień we wskazanym zakresie.

Z poważaniem

W odpowiedzi proszę powołać się na sygnaturę niniejszego pisma: BPK.7016.3.2019.MP